

ZAANGAŻOWANIE W OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ZMIAN KLIMATU

5|10

KLUCZOWE FAKTY I WSKAŹNIKI 2021 ROKU:

- Zredukowaliśmy emisję gazów cieplarnianych (Scope 1 i 2) o **29,2%**.
- Zmniejszyliśmy zużycie energii elektrycznej o **44,49%**, a większość wykorzystywanej przez nas energii pochodzi z OZE.
- Po raz pierwszy przygotowaliśmy ujawnienia wymagane przez Taksonomię UE.
- Rozpoczęliśmy liczenie emisji GHG w łańcuchu wartości (Scope 3).
- 1000 MWh energii z OZE wyprodukowanej przez elektrownię wodną (z gwarancją pochodzenia) wiązało się z redukcją 698 Mg (ton) CO₂e.

Grupa ONDE jako lider branży odnawialnych źródeł energii w Polsce prowadzi biznes w sposób odpowiedzialny i zrównoważony. Jednym z naszych priorytetów jest dbałość o środowisko. Z tego względu od 2019 r. – początkowo wspólnie z Grupą ERBUD, której jesteśmy częścią, a od jakiegoś czasu samodzielnie – angażujemy nasze wysiłki na rzecz ograniczania negatywnych zmian klimatu. Ograniczanie negatywnego wpływu na klimat rozpatrujemy zarówno na poziomie przedmiotu naszej działalności (OZE), jak i szeroko pojętej działalności operacyjnej.

”

Zdecydowaliśmy się na zdobycie w przeciągu 2-3 lat neutralności klimatycznej – przede wszystkim poprzez ograniczenie zużycia energii elektrycznej oraz jej zakup z ekologicznych źródeł. Już w roku 2021 zapewniliśmy gwarancje pochodzenia energii z OZE w ilości 1000 MWh. W kolejnych latach będziemy te ilości zwiększać, aż do osiągnięcia w tym obszarze pełnej neutralności. Wdrażamy też rozwiązania pozwalające nam zarządzać śladem węglowym i wpływem na klimat w pełnym zakresie tj. z ujęciem Scope 3

Bartosz Wiśniewski,
Dyrektor Działu BHP w ONDE.

”

5.10.1 Istotność zmian klimatu dla Grupy ONDE

Grupa ONDE od dłuższego czasu zauważa występowanie istotnych zmian klimatycznych na Ziemi, spowodowanych przez obserwowany od początku ery industrialnej wzrost średniej temperatury na naszej planecie. Ma również świadomość

faktu, że główną przyczyną tego procesu jest rosnąca emisja i zbyt duże nagromadzenie gazów cieplarnianych (tzw. GHG) w atmosferze Ziemi (vide np. Sixth Assessment Report Intergovernmental Panel on Climate Change z 2021 roku), co zaburzyło obserwowaną wcześniej w erze ludzkiej i analizowaną dla okresów ją poprzedzających naturalną cyrkulację tychże gazów, polegającą na równoważeniu ich emisji poziomem asymilacji. Doprowadza to, zwłaszcza w ostatnich latach, do zwiększania się dynamiki tzw. efektu szklarniowego generowanego przez te gazy. Jego obrazem jest na przykład znaczący wzrost temperatur w ciągu roku, a dzięki nim występowanie w szerokościach geograficznych będących miejscem prowadzenia działań biznesowych Grupy ONDE dynamicznych zjawisk pogodowych (burze, nawałnice, huragany, susze), a także zmian klimatycznych (podnoszenie się poziomu średniorocznej temperatury, spadek średniej ilości opadów i dalej obniżanie się poziomu wód powierzchniowych i gruntowych oraz postępujące stepowanie terenu).

Poziom istotności powyższych kwestii jest dla Grupy ONDE krytycznie ważny, jako że projekty w zakresie odnawialnych źródeł energii stanowią trzon jej biznesu, a w roku 2021 odpowiadały one za niemal 80% jej przychodów. Grupa ONDE zrealizowała i nadal realizuje jedne z największych farm wiatrowych w Polsce. W portfolio ma projekty o mocy 2777 MW w wietrze i 454 MW w słońcu. Grupa zdobyła eksperckie doświadczenie, realizując inwestycje różne w skali i stopniu skomplikowania, co przełożyło się na zaufanie wśród Inwestorów. Dzięki temu ONDE to największy generalny wykonawca farm wiatrowych w Polsce (87 projektów), dynamicznie budujący swoją pozycję

także w fotowoltaice wielkoskalowej (272 projekty), która cechuje się silnie zbliżoną do projektów wiatrowych bazą inwestorów, co ułatwia

pozyskiwanie zleceń. Zakup w 2021 roku Spółki IDE Projekt dopełnił zakres kompetencji Grupy ONDE o usługi projektowe z tego obszaru.

Łagodzenie i adaptacja do zmian klimatu

Grupa ONDE, jako organizacja odpowiedzialna i rozwijająca się w sposób zrównoważony w 2021 roku kontynuowała (z sukcesem) rozpoczęte w 2019 roku – wspólnie w Grupą ERBUD – działania służące realizacji procesu zmniejszania tempa negatywnych zmian klimatycznych. Włączyła się tym samym w globalne działania realizujące postanowienia kolejnych Światowych Szczytów Klimatycznych:

- Unii Europejskiej (bycie światowym liderem w ograniczaniu emisji GHG aż do uzyskania pełnej neutralności klimatycznej, co zapisano w strategii Europejski Zielony Ład),
- Polski (zmiana miksu energetycznego kraju i budowa gospodarki niskoemisyjnej, zapisane w Polityce energetycznej Polski do 2040 roku, a także rozwój budownictwa pasywnego)
- poszczególnych przedsiębiorstw zagranicznych i polskich, realizujących cele nr 12 (Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja) i 13 (Działania w dziedzinie klimatu) zrównoważonego rozwoju ONZ, zapisane w tzw. Agendzie 2030.

Działania są poprowadzone przez Grupę ONDE w układzie systemowym. W roku 2019 doszło w ramach Grupy do usystematyzowania podejścia oraz sposobu kwalifikowania działań związanych z produkcją czystej energii, a także do spisania i przyjęcia polityki klimatycznej oraz ryzyk i szans klimatycznych Grupy ERBUD, której ONDE jest częścią, w tym systemu zarządzania nimi (więcej na temat polityki klimatycznej w dalszej części Raportu). Dokonano tego w oparciu o

Komunikat Komisji Europejskiej, stanowiący wytyczne dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Supplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem (2019/C209/01), wraz z załącznikiem w postaci Zaleceń Grupy Zadaniowej ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem (TCFD) w części dotyczącej Materials and Buildings Group i czytając powyższe dokumenty jako rozszerzenie zapisów wprowadzonej z dniem 1.01.2017 roku na terenie Polski (poprzez zmiany zapisów Ustawy o rachunkowości) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (2014/95/UE) dotyczącej sprawozdawczości niefinansowej.

W roku 2020 rozpoczęto natomiast prace służące docelowej implementacji w ONDE S.A. (wówczas jeszcze jako PBDI) oraz w Grupie ERBUD zapisów wprowadzanego do legislacji Unii Europejskiej, w tym Polski, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2020/852, służącego wdrożeniu zasad definiowania oraz wdrażania zrównoważonych środowiskowo inwestycji (Taksonomia).

Ważnym krokiem w profesjonalizacji działań w zakresie ochrony środowiska i klimatu było stworzenie w Grupie ONDE Zintegrowanego Systemu Zarządzania, który jest zgodny z wymaganiami ISO 45001:2018, ISO 14001:2015 oraz wspólnotowym systemem ekozarządzania i audytu EMAS. System zarządzania środowiskowego EMAS jest oparty na Deklaracji środowiskowej ONDE S.A.

W ramach deklaracji EMAS, w aspekcie jej weryfikacji przez audytora trzeciej strony, stwierdzono, że Grupa ONDE posiada odpowiednie zasoby, wiedzę, kompetencje i postawę, włączając się w dynamiczny i szeroki sposób w procesy zmian źródeł produkcji energii elektrycznej, cieplnej i chłodu w Polsce i Europie, na źródła nisko i bezemisyjne. Uznano, że również sama, w swych procesach wewnętrznych,

proceedi także działalność minimalizującą jej ślad węglowy oraz ślad środowiskowy.

5.10.2 Model biznesowy a klimat, polityka klimatyczna

W celu określenia odporności modelu biznesowego na klimat w aspekcie średnio i długoterminowym Grupa ONDE (tak jak cała Grupa ERBUD) wykorzystuje model Intergovernmental Panel on Climate Change dla Polski, w oparciu o scenariusze RCP 4.5 i RCP 8.5, przedstawione na oficjalnych portalach internetowych Klimada (Ministerstwa Środowiska – do 2019) oraz Klimada 2 (Ministerstwa Klimatu i Środowiska – od 2020 roku).

Na podstawie scenariuszy różnej dynamiki zmian temperatury na Ziemi do roku 2050, Grupa ONDE – w ramach prac prowadzonych samodzielnie, jak i na poziomie całej Grupy ERBUD – dokonała w 2019 roku szczegółowej analizy swej odporności na zmiany klimatu. Analizę w każdym scenariuszu prowadzono w układzie czterech etapów: ułożenia modelu wpływu przedsiębiorstwo-klimat, kalkulacji związanych z nim kosztów zabezpieczenia, analizy bezpieczeństwa obecnego portfela produktów i procesów Grupy oraz propozycji wprowadzenia dodatkowych zabezpieczeń produktów i procesów Grupy.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że obecny model biznesowy Grupy ONDE, prowadzona w jego ramach działalność gospodarcza oraz realizowane w jej zakresie projekty, a także przeznaczone na nie budżety (perspektywa krótkiego okresu czasu) są wystarczająco odporne na zmiany klimatu. Wręcz wychodzą naprzeciw temu, by podołać realizacji przedstawionej powyżej decyzji o włączeniu się Grupy ONDE w działania służące ograniczeniu negatywnych zmian klimatycznych

i skutecznie przeciwstawić się ryzykom w tym aspekcie. Wysoką odporność modelu biznesowego Grupy na zmiany klimatu i jakość zarządzania w tej kwestii w perspektywie krótkoterminowej potwierdza dodatkowo certyfikacja zgodności z EMAS.

Szanse związane ze zmianami klimatu

Model biznesowy ONDE wpisuje się w prowadzone globalnie działania służące zmniejszeniu tempa negatywnych zmian klimatycznych. Dlatego priorytetem dla spółek ONDE S.A. oraz IDE Projekt Sp. z o.o. jest wykorzystywanie związanych z tym szans rynkowych i kompetencji w zakresie projektowania i tworzenia instalacji proekologicznych – głównie farm fotowoltaicznych i wiatrowych oraz ich infrastruktury.

Rozwiązania te w sposób bezpośredni wiążą się z dwoma głównymi kierunkami celów zapisanych w strategii Europejskiego Zielonego Ładu Unii Europejskiej, którymi są:

- ograniczanie śladu węglowego (carbon footprint) w kierunku pozostania przez Europę kontynentem neutralnym klimatycznie,
- ograniczanie śladu środowiskowego (life cycle assessment), w kierunku realizacji idei zasobooszczędności, poprzez wdrożenie zasad gospodarki w obiegu zamkniętym.

Pierwszy z tych elementów wiąże się z niebezpiecznymi zmianami klimatycznymi kreującymi efekt cieplarniany, które wynikają ze zwiększania się stężenia gazów cieplarnianych (tzw. greenhouse gases, GHG) w atmosferze. Zjawisko to jest związane również z działalnością człowieka.

Energetyka, budownictwo oraz transport to jedne z głównych branż będących miejscem ograniczania

emisji gazów cieplarnianych. Usługi, jakie oferuje dla nich ONDE S.A., wpisują się w sposób bezpośredni i podstawowy w powyższe cele klimatyczne.

Drugim z kierunków strategicznych Europejskiego Zielonego Ładu są cele i działania związane z zasobooszczędnością. Wynikają one z ograniczonej zasobów, a w konsekwencji z wdrażania rozwiązań optymalizujących gospodarkę nimi, a także z potrzeby dbania o środowisko naturalne poprzez ograniczanie zanieczyszczeń i odpadów, sprowadzających je do docelowo do tzw. odpadów resztkowych. Głównym wprowadzanym w tej kwestii mechanizmem są zasady gospodarki o obiegu zamkniętym (circular economy). Działania związane z wdrażaniem gospodarki o obiegu zamkniętym w zakres usług oferowanych przez ONDE S.A. oraz wewnętrznych procesów firmy stanowią kolejny fundamentalny element podejścia oraz planów Spółki.

Grupa ONDE w ramach swych produktów oraz procesów biznesowych działa zarówno w kierunku ograniczania negatywnego wpływu swoich klientów oraz siebie na klimat (poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych), jak i ograniczania ryzyka związanego ze zmianami klimatycznymi, poprzez proponowanie rozwiązań adaptacyjnych.

Zagrożenia związane zmianami klimatu

Na podstawie analiz określono, że w 2021 roku oraz w przyszłych okresach czasu Grupa ONDE nie posiadała i nie będzie posiadać znaczącego bezpośredniego wpływu na klimat. Niemniej jednak, w zakresie pośrednim wpływ ten może być negatywny i zauważalny. Podstawowe surowce, z których korzysta Grupa są bowiem produktami branż, które istotnie wpływają na klimat (produkcja

asfaltów i paliw, produkcja energii elektrycznej i ciepłej, produkcja cementu, hutnictwo stali). Tym samym zmiany proklamacyjne w tych branżach, ewentualne zmiany regulacji i dodatkowe obciążenia legislacyjne dla nich w związku z emisją gazów cieplarnianych, mogą odbić się niekorzystnie na kosztach Grupy.

Wskazano także, że patrząc na zmiany klimatyczne w szerszym ujęciu, obserwowane nasilenie anomalii pogodowych może wpływać na proces realizacji projektów Grupy. W toku przeprowadzonych w roku 2019 warsztatów z udziałem kadry zarządzającej z poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy – opierając się na projekcjach klimatycznych Intergovernmental Panel on Climate Change dla Polski, wykonanych w oparciu o scenariusze RCP 4.5 i RCP 8.5 – nie stwierdzono natomiast w długim okresie czasu zagrożenia klimatycznego oraz pogodowego dla aktywów posiadanych oraz zarządzanych przez Grupę.

Priorytety i cele klimatyczne

Na podstawie powyższej analizy Grupa ONDE podjęła decyzję o zwiększeniu w latach 2020-2030 liczby swoich działań proklamacyjnych, co znajduje odzwierciedlenie w priorytetach i celach Grupy. Priorytety i cele w zakresie redukcji negatywnego wpływu na środowisko oraz klimat były realizowane także w 2021 roku. Efekty tych działań zostały przedstawione w punktach 5.9.3, 5.9.4 oraz 5.10.4 Raportu.

5.10.3 Polityka klimatyczna

Podstawą dla obecnych działań w zakresie zaangażowania w ograniczanie negatywnych zmian klimatu Grupy ONDE jest przyjęta także przez Zarząd ONDE S.A. Polityka klimatyczna ERBUD S.A. na lata 2020-2050 (Polityka klimatyczna). Stanowi ona niezależny dokument wewnętrzny zapewniający o stosowaniu procesów należytej staranności Grupy ERBUD – w tym Grupy ONDE – w stosunku do kwestii służących łagodzeniu zmian klimatu. Polityka klimatyczna zawiera m.in. cele w zakresie redukcji emisji GHG (w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej) i poprawy efektywności energetycznej, a także sposoby realizacji tych celów.

Realizacja Polityki klimatycznej przez Grupę ONDE przyniosła kolejne znaczące wyniki ilościowe w roku 2021, przekładające się przede wszystkim na spadek emisji gazów cieplarnianych oraz znaczący udział realizacji projektów kwalifikujących się do Taksonomii. Ich szczegóły przedstawiono w punkcie 5.10.4 Kluczowe wskaźniki wyników Grupy ONDE związane z klimatem. Jednocześnie Grupa ONDE, poprzez koncertowanie się na w swojej działalności na budownictwie OZE (farmy wiatrowe i fotowoltaiczne), na co dzień przyczynia się do łagodzenia zmian klimatycznych.

W związku z dynamicznym rozwojem rynku OZE w Polsce, wprowadzaniem w życie kolejnych zapisów związanych ze strategią Europejskiego Zielonego Ładu (w tym pakietu klimatycznego „Fit for 55”), a także zapowiadaniem wejściem w życie Dyrektywy w sprawie raportowania przez przedsiębiorstwa zagadnień dotyczących zrównoważonego rozwoju (tzw. Dyrektywy CSRD), przygotowujemy jest dalszy kolejny pakiet dokumentów rozwojowych ONDE. Jednymi z największych inicjatyw w tym zakresie są:

- rozszerzenie liczenia śladu węglowego Grupy o emisje w całym łańcuchu wartości (Zakres 3) – dane obejmujące ten zakres zostaną zaraportowane po raz pierwszy w raporcie za 2022 rok;
- prace nad przygotowaniem polityki klimatycznej Grupy ONDE, która będzie stanowiła drogowskaz dla dalszego dynamicznego rozwoju organizacji.

5.10.4 Kluczowe wskaźniki wyników Grupy ONDE związane z klimatem

Jako istotne z perspektywy modelu biznesowego Grupy ONDE oraz dla mierzenia naszego własnego śladu węglowego i środowiskowego – biorąc pod uwagę wytyczne zawarte w Suplemencie dotyczącym zgłaszania informacji związanych z klimatem (2019/C 209/01), wraz z załącznikiem w postaci Zaleceń Grupy Zadaniowej ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem (TCFD) (w części dotyczącej Materials and Buildings Group) – określiliśmy jako kluczowe następujące wskaźniki wyników związane z klimatem:

- emisje gazów cieplarnianych (GHG),
- zużycie energii (w tym ze źródeł odnawialnych)

Tabela 22. Poziom emisji gazów cieplarnianych (GHG) (GRI 305-1 i 2)

	za rok 2020	za rok 2021	Zmiana 2021_2020
SUMA EMISJI BEZPOŚREDNICH CO2 (SCOPE 1) [Mg]	6377,32	5318,51	-16,60%
SUMA EMISJI POŚREDNICH CO2 (SCOPE 2) [Mg] (metoda market-based)	1937,613	565,93	-70,79%
SUMA EMISJI POŚREDNICH CO2 (SCOPE 2) [Mg] (metoda location-based)	–	1263,93	–
SUMA EMISJI CO2 (SCOPE 1 + SCOPE 2) [Mg] (metoda market-based)	8314,933	5884,43	-29,23%
SUMA EMISJI CO2 (SCOPE 1 + SCOPE 2) [Mg] (metoda location-based)	–	6582,43	–

Metodyka obliczeń emisji GHG przedstawiona na stronie 97

- odsetek przychodów, nakładów inwestycyjnych i kosztów operacyjnych zgodnych z Taksonomią UE.

5.10.4.1 Emisje gazów cieplarnianych (GHG) (GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-5)

Poziomy emisji liczone w oparciu o metodykę GHG Protocol – Revised Edition, wspierając się dodatkowo wskazaniem normy ISO 14067:2018 oraz wskaźnikami jednostkowymi Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE) i Urzędu Regulacji Energetyki (URE). Wszystkie wskaźniki i przeliczniki służące do wyliczenia śladu węglowego użyto tylko ze wskazanych powyżej źródeł.

Poniżej zaprezentowano dane dla Zakresów (Scope) 1 i 2. W 2021 r. suma emisji gazów cieplarnianych wygenerowanych przez Grupę ONDE w Zakresie (Scope) 1 i w Zakresie (Scope) 2 wyniosła 5884,43 kg CO₂e (ekwiwalentu dwutlenku węgla). Oznacza to spadek poziomu emisji w stosunku do roku 2020 o 29,23%. Suma emisji GHG według metody location-based była wyższa i wyniosła 6 582,43 Mg, ponieważ metoda ta nie uwzględnia gwarancji pochodzenia energii z OZE ani różnic w emisyjności poszczególnych dostawców.

Komentarz do zmian poziomu emisji gazów cieplarnianych (GHG) w ujęciu rok do roku:

- Spadek poziomu emisji bezpośredniej gazów cieplarnianych Grupy ONDE w 2021 r. (o 16,60% r/r) to przede wszystkim rezultat działań związanych z ograniczaniem wykorzystania wysokoemisyjnych pojazdów, maszyn i urządzeń napędzanych silnikami diesla na rzecz urządzeń niższej emisyjnych, a także na rzecz urządzeń napędzanych energią elektryczną z sieci, a także kwestie spadku emisyjności paliw używanych do napędzania pojazdów – zmieniły się przeliczniki emisyjne Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE). To także efekt niższej produkcji mas mineralno-asfaltowych (wytwórnice mas bitumicznych generują dużą część emisji bezpośrednich). Warto zauważyć, że Grupa ONDE uzyskała redukcję emisji pomimo zwiększenia przychodów ze sprzedaży, a więc większej dynamiki działań rynkowych, oraz wobec znalezienia się w ramach Grupy nowej spółki – IDE Projekt i wprowadzenia jej emisji do Grupy. To dodatkowo potwierdza wysoką efektywność proklimatyczną działań w Grupie ONDE S.A.

Tabela 23. Poziom emisji gazów cieplarnianych (GHG) w odniesieniu do przychodów

	Rok 2020	Rok 2021	Zmiana 2021_2020
Poziom emisji bezpośrednich (zakres 1) na jednostkę przychodów ze sprzedaży [Mg eCO ₂ /tys. zł]	0,011	0,004	-59,84%
Poziom emisji pośrednich (zakres 2, metoda market-based) na jednostkę przychodów ze sprzedaży [Mg eCO ₂ /tys. zł]	0,003	0,005	-85,93%
Poziom emisji pośrednich (zakres 2, metoda location-based) na jednostkę przychodów ze sprzedaży [Mg eCO ₂ /tys. zł]	brak danych	0,001	–
Poziom emisji bezpośrednich i pośrednich (zakres 1 i 2, metoda market-based) [Mg eCO ₂ /tys. zł]	0,014	0,005	-65,92%
Poziom emisji bezpośrednich i pośrednich (zakres 1 i 2, metoda location-based) [Mg eCO ₂ /tys. zł]	brak danych	0,005	–

Metodyka obliczeń emisji GHG przedstawiona na stronie 97

- Spadek poziomu emisji pośredniej gazów cieplarnianych (o 70,79%) to przede wszystkim wynik dwóch czynników. Po pierwsze, wykorzystania przez ONDE S.A. w pracy operacyjnej 1000 MWh energii z OZE wyprodukowanej przez elektrownię wodną (z gwarancją pochodzenia) co wiązało się z redukcją 698 Mg CO₂e. Po drugie, wzrost efektywności energetycznej na prowadzonych przez Grupę ONDE budowach (w ramach procesów wewnętrznych), opartych na działaniach z zakresu oszczędności energii oraz gospodarki nią w ramach instalacji posiadanych lub zarządzanych przez Grupę. To także efekt zwiększenia ilości realizacji farm fotowoltaicznych a także wiatrowych, które z uwagi na swoją specyfikę nie generują takich zużyć (energii) jak budownictwo tradycyjne (stacjonarne).

Wielkości emisji zostały zestawione z przychodami Grupy ONDE odpowiednio za lata 2021 (1 217 445 tys. zł) oraz 2020 (586 315 tys. zł). Wskaźnik emisji na jednostkę przychodów zmniejszył się o 65,9% w porównaniu z poprzednim rokiem, co jest z jednej strony wynikiem redukcji emisji CO₂e, a z drugiej strony ponad dwukrotnego wzrostu przychodów.

Poziomy emisji w Grupie ONDE są liczone w oparciu o metodykę GHG Protocol – Revised Edition. Dodatkowo wspieramy się wskazaniem normy ISO 14067:2018 oraz wskaźnikami jednostkowymi KOBIZE. Emisje te definiowane są następująco:

- Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych ze źródeł, które stanowią własność przedsiębiorstwa przedstawiającego sprawozdanie lub są przez niego zarządzane. W zakres wyliczeń emisji bezpośredniej gazów cieplarnianych Grupy ONDE w 2021 r. weszły emisje CO₂, CH₄ oraz N₂O, przy zastosowaniu przeliczeń do CO₂e, zgodnie ze standardem AR5 Global Warming Potential Values.
- Pośrednie emisje gazów cieplarnianych pochodzące z wytwarzania pozyskanej i zużytej energii elektrycznej, pary, ciepła lub chłodzenia (zwane zbiorczo „energiją elektryczną”). W ramy wyliczeń emisji pośredniej gazów cieplarnianych Grupy ONDE w 2021 r. weszły emisje CO₂, wyznaczone w oparciu o metodyki location-based i market-based. Emisje wyliczono na podstawie faktur zakupowych dotyczących zakupionej energii elektrycznej, ciepłej i chłodu.

W 2021 r. nie wystąpiły emisje biogeniczne. Za rok bazowy przyjęto rok 2020. Związane jest to ze zbieraniem danych wymaganych do śladu węglowego w zakresie Scope 1 i 2 i podjęciem działań związanych z wdrożeniem systemu eko-zarządzania i audytu EMAS. Wartości emisji uwzględnione zostały w powyższych tabelach. Jako kryterium konsolidacji wybrano kontrolę finansową.

Docelowe wartości bezwzględne emisji gazów cieplarnianych

Ze względu na brak istotnie negatywnego wpływu działań wewnętrznych Grupy ONDE, a z drugiej strony pozytywny wpływ produktów Grupy na klimat, na dzień publikacji raportu nie określono docelowych wartości emisji gazów cieplarnianych w Grupie. Jednocześnie celem Grupy ONDE jest możliwie szybkie osiągnięcie neutralności klimatycznej. Założenia i wytyczne do osiągnięcia tego celu zostaną przedstawione w planowanej na 2022 r. polityce klimatycznej Grupy ONDE.

5.10.4.2 Zużycie energii i efektywność energetyczna

Całkowite zużycie lub produkcja energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych

W raportowanym okresie Grupa ONDE uzyskała bardzo dobre wyniki w aspekcie poprawy mixu energetycznego w kierunku zwiększenia udziału źródeł odnawialnych, a także w ujęciu obniżenia konsumpcji energii w zakresie całkowitym – i to w sytuacji zwiększenia swej aktywności rynkowej oraz rozwoju Grupy.

Całkowite zużycie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych przez Grupę ONDE w 2021 r. wyniosło 22 307,61 MWh, co oznacza spadek o jedną czwartą w stosunku do poprzedniego roku. Zużycie samej energii elektrycznej przez w 2021 r. wyniosło 1 541 MWh, co oznacza spadek o 44,5% w stosunku do poprzedniego roku. Równolegle ze wskazywanym spadkiem zużycia energii, Grupa ONDE znacząco zwiększyła wykorzystanie energii odnawialnej. W raportowanym okresie wzrosło ono o 62,1% (do 1 260,03 MWh) – przede wszystkim

za sprawą zakupu 1000 MWh energii z elektrowni wodnej. W tym samym czasie udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym Polski w 2021 r. wzrósł o zaledwie 0,2% r/r. Stosunek procentowy odnawialnych źródeł energii odniesiony do całkowitej energii zużytej przez Grupę ONDE wynosi 5,64%. Przy ujęciu zużycia

1000 MWh energii ze źródeł odnawialnych (a bez ujmowania zużycia energii odnawialnej będącej częścią miksu energetycznego Polski), wskaźnik zużycia energii z OZE wyniósł 4,48%.

Fakt, że w 2021 r. większość wykorzystanej przez Grupę ONDE energii (ponad 60%) pochodziła ze źródeł odnawialnych, wskazuje na szybką

Tabela 24. Zużycie energii w Grupie ONDE

	Jednostka	Rok 2020	Rok 2021	Zmiana 2021/2020
Energia elektryczna				
Poziom całkowitego zużycia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MWh	777,27	1260,03	62,11
Poziom całkowitego zużycia energii elektrycznej ze źródeł nieodnawialnych	MWh	1998,68	280,97	-85,94
Całkowite zużycie energii elektrycznej	MWh	2775,95	1541,00	-44,49
Energia ciepła (elektryczna, ciepła i ze spalania paliw)				
Poziom całkowitego zużycia i energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MWh	777,27	1260,03	62,11
Poziom całkowitego zużycia energii ze źródeł nieodnawialnych	MWh	23363,30	21047,58	-9,91
Całkowite zużycie energii	MWh	24140,57	22307,61	-7,59

drogę Grupy w kierunku osiągnięcia neutralności klimatycznej.

W Grupie ONDE dokonano obliczenia efektywności energetycznej z ujęciem: energii elektrycznej, energii z paliw spalanych w samochodach i maszynach (benzyna, olej napędowy, gaz), energii z gazu ziemnego, energii z pyłu węglowego i oleju opałowego. Dane o zużyciu zestawiono z przychodami Grupy ONDE odpowiednio

za lata 2021 (1 217 445 tys. zł) oraz 2020 (586 315 tys. zł). Wyniki wskazują, że przy uwzględnieniu energii ze spalania paliw doszło do nieznacznego wzrostu zużycia liczonego w MWh przy jednoczesnym podwojeniu przychodów. Spowodowało to poprawę całkowitego wskaźnika efektywności energetycznej o 55,5%. W odniesieniu do samego zużycia energii elektrycznej wskaźnik ten zmniejszył się o 72,3% – z 0,0047 w 2020

Tabela 25. Zużycie energii elektrycznej w Grupie ONDE w odniesieniu do przychodów (GRI 302-3)

	Jednostka	Rok 2020	Rok 2021	Zmiana r/r
Całkowite zużycie energii elektrycznej na jednostkę przychodów	MWh/tys. zł	0,0047	0,0013	-73,27%

r. do 0,0013 w br. Grupa widzi możliwości optymalizacji w zakresie zużycia energii z paliw w samochodach i maszynach.

W Grupie ONDE dokonano obliczenia efektywności energetycznej (tabela nr 23) z ujęciem: energii elektrycznej, energii z paliw spalanych w samochodach i maszynach (benzyna, olej napędowy, gaz), energii z gazu ziemnego, energii z pyłu węglowego i oleju opałowego.

Tabela 26. Efektywność energetyczna w Grupie ONDE z ujęciem energii ze spalania paliw:

Źródło energii	MWh 2020 – A	Wskaźnik B – przychód w tys zł za 2020	Wskaźnik A/B 2020	MWh 2021 – A	Wskaźnik B - przychód w tys zł za 2021	Wskaźnik A/B 2021	Zmiana 2021–2020
Energia elektryczna	2775,95	586315	0,0047	1541	1217445	0,0013	-73,27
Energia ciepła	brak danych	586315	---	542,06	1217445	0,0004	---
Paliwa w samochodach i maszynach (w tym):	9287,01	586315	0,0158	11019,38	1217445	0,0091	-42,86
• Olej napędowy	6742,73	586315	0,0158	7238,28	1217445	0,0091	-42,86
• Benzyna	2544,27	586315	0,0158	3781,10	1217445	0,0091	-42,86
Gaz ziemny	5316,41	586315	0,0091	5787,13	1217445	0,0048	-47,58
Pył węglowy	6318,91	586315	0,0108	3069,41	1217445	0,0025	-76,61
Olej opałowy	442,29	586315	0,0008	348,63	1217445	0,0003	-62,04
Suma	24140,57	586315	0,0412	22307,61	1217445	0,0183	-55,50

Metodyka obliczeń emisji GHG przedstawiona na stronie 97

5.10.4.3 Zgodność z Taksonomią UE

W niniejszym Raporcie – który pod względem formalnym wypełnia obowiązek nałożony przez Ustawę o rachunkowości, transponującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego 2014/95/UE z 22 października 2014 r. w sprawie ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących

Wyniki wskazują, że doszło do nieznacznego spadku ilości MWh przy podwojeniu przychodów. Spowodowało to obniżenie całkowitego wskaźnika efektywności energetycznej o 55,50%. Grupa widzi możliwości optymalizacji w zakresie zużycia energii z paliw w samochodach i maszynach.

różnorodności – Grupa ONDE po raz pierwszy ujawniła informacje na temat tego, w jakim stopniu i w jaki sposób jej działalność kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo, tj. jest zgodna z Taksonomią.

Taksonomia jest potocznym określeniem Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

(UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje (dalej: „Taksonomia” lub „Rozporządzenie 2020/852”). Rozporządzenie określa sześć celów i szereg szczegółowych kryteriów, które pomagają określić, czy dana realizowana działalność jest zrównoważona środowiskowo. Taksonomia stanowi kluczowy instrument oceny zrównoważonego rozwoju działalności gospodarczej w zakresie wpływu na środowisko naturalne.

Zgodnie z art. 8 Rozporządzenia 2020/852 działalność zrównoważona środowiskowo:

- wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego ze wskazanych w nim celów środowiskowych,
- nie szkodzi pozostałym celom środowiskowym,
- spełnia minimalne gwarancje, w tym z zakresu praw człowieka,
- spełnia wymogi technicznych kryteriów kwalifikacji.

Regulacje dotyczące Taksonomii są aktualnie intensywnie rozwijane na poziomie prawodawstwa UE i uszczegóławiane. W pierwszym roku obowiązywania, zgodnie z treścią Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178 (Rozporządzenie 2021/2139), które uzupełnia Rozporządzenie 2020/852, Grupa ONDE jest zobowiązana ujawnić wyłącznie odsetek:

- obrotu,
- nakładów inwestycyjnych (CAPEX),
- wydatków operacyjnych (OPEX),

kwalifikujących się do systematyki (Taksonomii) w ujęciu dwóch pierwszych celów środowiskowych, dla których zostały opublikowane techniczne kryteria kwalifikacji:

- Łagodzenia zmian klimatu, zawartych w Załączniku I do Rozporządzenia 2021/2139,
- Adaptacji do zmian klimatu, zawartych w Załączniku II do Rozporządzenia 2021/2139.

Jednocześnie w raporcie za rok obrotowy 2021 nie ma obowiązku weryfikacji czy według technicznych kryteriów kwalifikacji obrotu, nakłady inwestycyjne i koszty operacyjne mogą być uznane za związane z działalnością zrównoważoną środowiskowo, czy nie. Oznacza to, że na potrzeby niniejszego Raportu zweryfikowano jedynie odsetek działalności objętej i nieobjętej technicznymi kryteriami kwalifikacji.

Zarząd ONDE S.A. wskazuje także, że dane ujawnione poniżej:

- zostały przygotowane zgodnie z najlepszą wiedzą Spółki
- nie były audytowane

Główne założenia

Na potrzeby kalkulacji odsetka obrotu, nakładów inwestycyjnych (CAPEX) oraz kosztów operacyjnych (OPEX) kwalifikujących się do Taksonomii przyjęto, że:

- Obroty netto oznaczają kwoty uzyskane ze sprzedaży produktów i świadczenia usług po odliczeniu rabatów od sprzedaży i podatku od wartości dodanej oraz innych podatków bezpośrednio związanych z obrotem. Całkowity obrót odpowiada skonsolidowanym przychodom Grupy, które zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Przychody ze sprzedaży dóbr i usług”. Obroty z działalności kwalifikującej się do systematyki oszacowano drogą szczegółowej identyfikacji poszczególnych projektów realizowanych przez Grupę w trakcie roku.

- W odniesieniu do **nakładów inwestycyjnych (CAPEX)** podstawę stanowią nakłady inwestycyjne w Grupie, ujęte w całości w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa trwałe”, tj. środki trwałe w budowie, a także zakupy środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Do licznika przypisano tę część CAPEX, która dotyczy rodzajów działalności kwalifikujących się do systematyki.
- W odniesieniu do **wydatków operacyjnych (OPEX)** podstawę stanowiły przede wszystkim koszty związane z budową farm fotowoltaicznych oraz wiatrowych. Jednocześnie należy zauważyć, że w 2021 roku istniały różne interpretacje przepisów dotyczących Taksonomii, w szczególności w odniesieniu do kalkulacji wydatków operacyjnych. W związku z tym przedstawione wyniki analizy mogą ulec zmianie w kolejnych latach, gdy interpretacje zostaną zdefiniowane i klarowna będzie praktyka rynkowa.
- Kalkulacje do liczników i mianowników w zakresie Odsetka obrotu, Odsetka CAPEX i Odsetka OPEX, prowadzono w oparciu o Interpretację Komisji (UE) z dnia 2 lutego 2022, przedstawioną w dokumencie Disclosures Delegated Act under Article 8 of EU Taxonomy Regulation on the reporting of eligible economic activities and assets.

Ujawnienia wymagane przez Taksonomię

- **Obrót**

Grupa ONDE osiąga przychody głównie z realizacji kontraktów dla branży fotowoltaicznej oraz farm wiatrowych. Działalność ta jest ujęta w załącznikach I i II do Rozporządzenia 2021/2139 zawierających techniczne kryteria klasyfikacji Taksonomii. W obu tych załącznikach wskazana działalność jest ujęta w punkcie 7.6 Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej. W wyniku przeprowadzonej analizy zidentyfikowano, że ponad trzy czwarte przychodów osiąganych przez Grupę kwalifikuje się do systematyki. Dla zidentyfikowanych działań podlegających Taksonomii potwierdzono, że są prowadzone w sposób zapewniający zgodność z minimalnymi gwarancjami określonymi w Rozporządzeniu 2021/2139.

Duża część produktów i usług oferowanych przez Grupę ONDE ma pozytywny wpływ na klimat poprzez ograniczanie emisji bezpośredniej i pośredniej gazów cieplarnianych w różnych branżach, w tym energetycznej oraz branży przemysłu wytwórczego, zwłaszcza ciężkiego i energochłonnego.

Jednocześnie zgodnie z oceną Spółki pozostała część przychodów osiągniętych w 2021 roku nie kwalifikuje się do Taksonomii zgodnie z treścią załączników i do aktu delegowanego w sprawie klimatu. Są to przychody osiągnięte w segmentach „budownictwo drogowo-inżynieryjne oraz „pozostałym” (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych oraz produkcji pomocniczej).

31 grudnia 2021 roku		
	Obrót (w tys. zł)	Część obrotu
Obrót Grupy ONDE kwalifikujący się do systematyki	946 121	77,7%
Obrót niekwalifikujący się do systematyki	271 258	22,3%
Suma przychodów ze sprzedaży	1 217 380	100%

- **Nakłady inwestycyjne (CAPEX)**

W wyniku przeprowadzonej analizy zidentyfikowano, że ponad trzy czwarte nakładów inwestycyjnych Grupy kwalifikuje się do systematyki. Do objętych Taksonomią zakwalifikowano przede wszystkim inwestycje w udziały w spółkach celowych (tj. spółkach

zależnych ONDE S.A. powołanych w celu realizacji farm wiatrowych lub fotowoltaicznych) oraz w pojazdy, maszyny i urządzenia o niższej emisji. Ze względu na swój charakter – wykorzystanie przy realizacji projektów OZE – wskazane nakłady inwestycyjne poniesione przez Grupę można określić jako mające istotny wkład w mitygowanie zmian klimatu.

31 grudnia 2021 roku		
	CAPEX (w tys. zł)	Część CAPEX-u
Nakłady inwestycyjne Grupy ONDE związane z działalnością kwalifikującą się do systematyki	4 209	77,7%
Pozostałe nakłady inwestycyjne	1 257	22,3
Suma CAPEX	5 466	100%

Wydatki operacyjne (OPEX)

W roku 2021 bardzo niewiele wydatków OPEX zostało zidentyfikowanych jako kwalifikujące się do Taksonomii UE, co wynika w dużej mierze z problemów w zakresie ewidencji wdrażanej Taksonomii. W związku z tym, w roku 2021 odstąpiono od ujawniania danych OPEX kwalifikujących się do Taksonomii UE. Jednocześnie należy zauważyć,

że w 2021 r. istniały różne interpretacje przepisów dotyczących Taksonomii UE, w szczególności w odniesieniu do kalkulacji wydatków operacyjnych. W związku z tym przedstawione wyniki analizy mogą ulec zmianie w kolejnych latach, gdy interpretacje zostaną zdefiniowane i klarowna będzie praktyka rynkowa.

31 grudnia 2021 roku		
	OPEX (w tys. zł)	Część OPEX-u
Wydatki operacyjne Grupy ONDE związane z działalnością kwalifikującą się do systematyki	0	0
Pozostałe wydatki operacyjne	5060	100%
Suma OPEX	5060	100%

Ze względu na niewielką skalę oraz charakter działalności, w zestawieniach nie wyodrębniono danych dla spółki zależnej IDE Projekt.

Zielone finansowanie

Grupa ONDE nie posiadała na koniec 2021 r. w obrocie żadnych obligacji ekologicznych powiązanych z klimatem, a także żadnych innych ekologicznych instrumentów dłużnych.

